

Standard 3 - Informovanost o výkonu sociálně-právní ochrany dětí

Cíl standardu:

zajistit informovanost klientů orgánů SPOD a tím jim umožnit orientaci v působnosti orgánů SPOD a spolupracujících institucí a ve formách pomoci

3a

Orgán sociálně-právní ochrany zveřejní způsobem umožňujícím dálkový přístup či jiným vhodným způsobem vnitřní pravidla a postupy jím vytvořené za účelem naplnění těchto standardů kvality sociálně-právní ochrany při poskytování sociálně-právní ochrany.

Cíle kritéria:

- zajištění základní orientace zaměstnanců i klientů v systému písemně zpracovaných vnitřních pravidel a postupů pracoviště
- dostupnost informace o provázanosti dílčích pravidel a postupů s jednotlivými kritérii standardů kvality prostřednictvím internetu či v tištěné podobě přímo na pracovišti

MěÚ Dobruška je institucí poskytující služby veřejné správy. Zajišťuje agendy svěřené mu státem v rámci tzv. přenesené působnosti a rovněž samosprávné agendy. Organizačně je členěn na odbory a oddělení. Jedním z odborů je OSVZ, jehož nedílnou součástí je OSPOD, který poskytuje sociálně-právní ochranu dětí dle zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, v platném znění a dalších souvisejících právních předpisů.

Pracoviště OSPOD se nachází v budově MěÚ Dobruška, na náměstí F. L. Věka, č. p.26, ve II. patře.

O umístění kanceláří OSPOD informuje klienty informační tabule v přízemí této budovy.

Vstup na OSPOD je bezbariérový. V přízemí budovy je výtah, kterým se klienti, matky s dětmi a kočárky, mohou dostat do druhého patra, kde jsou kanceláře OSPOD. Výtah je ve zvýšeném přízemí, schody k výtahu je možné překonat pomocí plošiny, jejíž obsluhu je nezbytné přivolat pomocí zvonku u plošiny ([viz standard 2](#)).

V prostorách OSVZ (2. patro) je umístěna informační tabule, na které se klient může informovat na číslo kanceláře a příslušnou agendu. Vedle dveří jednotlivých kanceláří je umístěn štítek s číslem kanceláře a jménem pracovníků, které v kanceláři pracují. Na dveřích kanceláře jsou uvedena jména pracovníků, agenda a správní obvod, který má daná pracovnice na starosti ([viz standard 1](#)).

OSPOD se snaží o co největší srozumitelnost při poskytování SPOD, tak aby byl výkon SPOD jasný všem klientům. Prostřednictvím vytvořeného schématu zajišťuje srozumitelný nástin poskytování sociálně-právní ochrany pracovníkům SPOD, ale i klientům.

ZÁKONNÉ NORMY (zejména zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí)

NAŘÍZENÍ VLÁDY, VYHLÁŠKY, SMĚRNICE a další prováděcí předpisy

PŘEDPISY MĚSTA DOBRUŠKA A MĚÚ DOBRUŠKA

STANDARDY KVALITY SPOD MĚÚ DOBRUŠKA

PŘÍLOHY KE STANDARDŮM (např. pracovní postupy SPOD, informace pro klienty)

OSPOD zveřejňuje základní informace o sociálně-právní ochraně dětí a prospěšné informace pomáhající k řešení životních situací klientů (např. vzor návrhu na snížení/zvýšení výživného, vzor návrhu na úpravu styku s nezletilým dítětem atd.). Elektronická podoba standardů je dostupná všem pracovníkům v přímé práci s klienty na sdíleném disku SocFrm „M“. Pro vlastní potřebu má každý pracovník OSPOD možnost opatřit si tištěnou verzi – kopii dokumentu. Informační materiál o rozsahu a podmínkách poskytování sociálně-právní ochrany dětí je umístěn na internetu na webové adrese <http://www.mestodobruska.cz/>. Informační materiál je dálkově přístupný široké veřejnosti. Pokud občan nemá přístup k internetu, může navštívit veřejně přístupné místo, kde je internet dostupný (např. městskou knihovnu, Informační centrum MěÚ Dobruška). V kompletní oficiální tištěné verzi jsou Standardy kvality SPOD MěÚ Dobruška uloženy v kanceláři vedoucí OSVZ a jsou zde na vyžádání k nahlédnutí i pro klienty.

Důležitým zdrojem informací o práci OSPOD je i nástěnka před vstupem do budovy MěÚ Dobruška, ve které OSPOD sídlí.

Aktuální a užitečné informace pro klienty jsou vyvěšeny na nástěnkách před kanceláří OSPOD. Týkají se konkrétních životních situací. Jejich obsah je aktualizován průběžně pověřenými pracovníky, v pružné reakci na trendy a aktuality v problematice SPOD. Nejméně však čtvrtletně. Další informace o SPOD je možné získat prostřednictvím propagačních materiálů, informačních letáků o dostupných pomáhajících službách pro rodiny s dětmi apod., které jsou k dispozici v dostatečném množství v nástěnných informačních systémech a na informačních pojízdných stojanech umístěných na chodbě.

O své práci OSPOD informuje prostřednictvím informačního letáku – Informace pro dospělé, Informace pro děti a mládež a prostřednictvím článků, které OSPOD publikuje podle potřeby v místním periodiku (Dobrušský zpravodaj).

Poradenství v oblasti sociálně-právní ochrany je poskytováno v pracovní době MěÚ Dobruška ([viz standard 1](#)). Jednorázovou konzultaci po telefonu či osobně poskytne klientovi kterýkoliv pracovník OSPOD. Pokud se nejedná o jednorázové poradenství, ale o řešení dlouhodobějšího charakteru, je klient odkázán na pracovníka OSPOD (tzv. klíčový pracovník=koordinátor případu) podle správního obvodu, příp. na základě rozdělení dle agend.

OSPOD je povinen vést spisovou dokumentaci dle Směrnice MPSV č. j.: 2013/26780-21 ze dne 19. září 2013 o stanovení rozsahu evidence dětí a obsahu spisové dokumentace o dětech vedené orgány sociálně-právní ochrany dětí a o stanovení rozsahu evidence a obsahu spisové dokumentace v oblasti náhradní rodinné péče. Dokumentace SPOD je vedena na pracovišti OSPOD v souladu s kritérii 12a a 12b Standardů.

Dle povahy případu pracovník OSPOD vyhodnotí, zda zařadí případ do rejstříku Om, Nom či Podnětů pro OSPOD (např. oznámení (i anonymní), které se nepotvrdilo). Podle vyhodnocení klíčový pracovník zvolí další postup práce s nezletilým dítětem. V případě, že pracovník OSPOD po primárním vyhodnocení situace dítěte a jeho rodiny dospěje k závěru, že se jedná o dítě uvedené v § 6 zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, v platném znění,

přistoupí automaticky k založení spisu Om, **vypracuje do 1 měsíce** od zařazení dítěte do základní evidence podrobné **vyhodnocení situace dítěte a jeho rodiny a individuální plán ochrany dítěte (dále jen IPOD)**.

Pokud se nejedná o dítě uvedené v § 6 zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, v platném znění, pak pracovníce vyhotoví pouze základní/primární vyhodnocení situace dítěte a jeho rodiny. Záznam o základním/primárním vyhodnocení situace dítěte a jeho rodiny vloží do spisové dokumentace dítěte (př. pracovníce OSPOD dojde v případě nekonfliktního opatrovnictví k závěru, že není důvod pro podrobné vyhodnocení situace dítěte a jeho rodiny, jelikož se nejedná o dítě uvedené v § 6 zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, v platném znění, tuto skutečnost uvede do spisu).

Při přijetí oznámení případu (podnětu), v rámci procesu základního/primárního vyhodnocení situace dítěte a jeho rodiny používají pracovníce OSPOD, k posouzení naléhavosti, akutnosti případu pomocný nástroj – formulář k posouzení naléhavosti případu.

Pokud se nejedná o ohrožené dítě a není jiný zákonný důvod k založení spisové dokumentace, klíčový pracovník zařadí podnět, včetně všech dalších získaných podkladů/ dokumentů do Podnětů pro OSPOD (PPO pořadové číslo/příslušný rok) ([viz standard 9](#)).

Pokud není dán důvod pro založení spisové dokumentace, ale přesto probíhá spolupráce mezi pracovníkem OSPOD a klientem je záznam z jednání založen do evidence Podněty pro OSPOD.

3b

Orgán sociálně-právní ochrany má zpracovány informace o rozsahu a podmínkách poskytování sociálně-právní ochrany, a to ve formě srozumitelné cílové skupině. Tyto informace jsou veřejně dostupné.

Cíle kritéria:

- **zpracovaný informační materiál se souborem základních informací o rozsahu a podmínkách poskytování sociálně-právní ochrany**
- **srozumitelnost a dostupnost informačního materiálu dětem, rodičům a ostatním klientům a široké veřejnosti**

Formy informací o rozsahu a podmínkách poskytování SPOD

Pracovníci OSPOD respektují zákon č. 110/2019 Sb., o zpracování osobních údajů, ve znění pozdějších předpisů a Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. 4. 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46 ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů). Při sdělování informací je kladen důraz na ochranu osobních a citlivých údajů o klientech. Zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů (§ 57 zejména ve vztahu k § 51) přikazuje pracovníkům OSPOD zachovávat mlčenlivost o skutečnostech, o kterých se dozvěděli při výkonu sociálně-právní ochrany dětí a v přímé souvislosti s ním.

Ústně sdělované informace – telefonicky, osobně

Všichni pracovníci OSPOD jsou kompetentní k podávání základních informací týkajících se výkonu sociálně-právní ochrany dětí. Informace jsou poskytovány osobně nebo telefonicky, a to jak na pracovišti OSPOD tak v terénu. V mimopracovní dobu, víkendy a státní svátky lze v naléhavých, neodkladných případech kontaktovat Městskou policii v Dobrušce na číslo 494 629 572, 602 491 619 – hlídkový telefon nebo Policii ČR na čísle 158. Policie krizovou skutečnost vyhodnotí a v případě potřeby kontaktuje pracovníka OSPOD, který drží pohotovostní službu a v součinnosti je klientovi poskytnuta pomoc.

Dálkový přístup – internetové stránky – Město Dobruška

<http://www.mestodobruska.cz/>

Webové stránky MěÚ Dobruška (OSVZ/OSPOD) nabízejí veřejně přístupné standardy kvality SPOD - informace o obsahu a rozsahu sociálně-právní ochrany dětí, místní a časové dostupnosti SPOD, prostředí a podmínkách zajišťování SPOD, dále informace o personálním zabezpečení výkonu SPOD s veřejně přístupnými kontakty na konkrétní pracovníky SPOD a další navazující informace včetně informací o výkonu SPOD v situaci protiepidemických opatření i s odkazem na informace pro děti.

Tištěná podoba informačních materiálů

Pracoviště OSPOD informuje širokou veřejnost prostřednictvím informačního letáku – Informace pro dospělé, Informace pro děti a mládež se základními informacemi o SPOD a článků, které vycházejí podle potřeby v místním periodiku (Dobrušský zpravodaj). Důležitým zdrojem informací o SPOD a o návazných službách pro rodiny s dětmi jsou informační materiály na nástěnkách, informačních panelech a stojanech umístěných v prostorách OSPOD. Informační materiály jsou k dispozici i v jednotlivých kancelářích OSPOD.

INFORMACE PRO RODIČE, OSTATNÍ KLIENTY A ŠIROKOU VEŘEJNOST

OSPOD poskytuje sociálně-právní ochranu dle zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, v platném znění a dalších souvisejících právních předpisů.

Sociálně-právní ochranou dětí se rozumí především:

Ochrana práva dítěte na příznivý vývoj a řádnou výchovu

Ochrana oprávněných zájmů dítěte, včetně ochrany jeho jmění

Působení směřující k obnově narušených funkcí rodiny

Zabezpečení náhradního rodinného prostředí pro dítě, které nemůže být trvale či dočasně vychovááno ve vlastní rodině

Role OSPOD

1. VEŘEJNOPRÁVNÍ OCHRANA NEPŘÍZNIVÉHO VÝVOJE DÍTĚTE

- ❖ Primární funkce OSPOD.
- ❖ Souvisí s prací s dětmi (poskytování sociálně-právní ochrany dětem), které spadají do kategorie ohroženého dítěte dle § 6 zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů.
- ❖ Spočívá:
 - **v sociální práci s ohroženým dítětem a jeho rodinou** (sociální pomoc a podpora ohroženým dětem, koordinace případu ohroženého dítěte, vyhodnocení situace dítěte a jeho rodiny, tvorba IPOD)
 - **ve výkonu dohledu nad ohroženým dítětem a jeho rodinou** (k tomu právní řád OSPOD svěřuje pravomoci autoritativním způsobem zasahovat do soukromí rodiny (včetně obydlí), které jsou zakotvené v Zákoně č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších

předpisů.)

2. VEŘEJNOPRÁVNÍ OPATROVNICTVÍ A VEŘEJNÉ PORUČENSTVÍ DÍTĚTE

- ❖ Jedná se o zastupování dítěte v soudním řízení, které nemá dostatečnou svéprávnost k tomu, aby mohlo v určité záležitosti jednat samostatně (např. ve věci péče o dítě), a současně zde není jiná osoba, která by měla oprávnění dítě zastoupit a mohla jej zastoupit (při hmotněprávních jednáních, při procesních jednáních).
- ❖ **KOLIZNÍ OPATROVNICTVÍ**
 - Na základě ustanovení § 867 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, v souvislosti s § 469 zákona č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních, vše ve znění pozdějších předpisů, ustanovuje příslušný soud v rámci řízení péče o nezletilé opatrovníka nezletilému účastníkovi řízení, kterým bývá zpravidla OSPOD.
 - Účelem je zajištění praktické a účinné účasti dítěte v řízení, které se jej týká (zajištění přístupu dítěte ke spravedlnosti, zajištění spravedlivého procesu pro dítě, vyrovnat nedostatečnou schopnost dítěte účastnit se řízení samostatně).
 - OSPOD vystupuje v roli “advokáta” dítěte, chrání zájmy dětí u soudních řízení, jelikož jejich rodiče nemusí být zcela objektivní při hledání opravdového zájmu dítěte.
 - Klientem kolizního opatrovníka je **POUZE DÍTĚ NIKOLI JEHO RODIČE A RODINA.**
 - Kolizní opatrovník je **procesním zástupcem dítěte.**
 - Základní zásadou, která určuje postavení kolizního opatrovníka je **zásada rovnosti účastníků soudního řízení** (kolizní opatrovník tedy nemůže mít autoritativní oprávnění a povinnosti ve vztahu k ostatním účastníkům řízení – rodičům dítěte, musí splňovat záruky nezávislosti a objektivit). Postavení OSPOD jako kolizního opatrovníka s postavením rodičů je rovné.
 - **Pokud je OSPOD ustanoven kolizním opatrovníkem dítěte v soudním řízení, nelze (po dobu trvání procesního zastupování) rodičům dítěte nebo jiných osobám odpovědným za výchovu dítěte, a tudíž ani jejich zástupcům, umožnit nahlížet do spisové dokumentace dítěte, která je vedena z důvodu výkonu kolizního opatrovnictví.**

Činnosti zajišťované OSPOD vychází z legislativy, a to ze zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů.

K naplnění obou výše uvedených rolí vykonávají v rámci své agendy kvalifikovaní zaměstnanci OSPOD práci zejména v tomto rozsahu (stručný přehled):

péče o dítě, rodinu, opatrovnictví

- ❖ **Poskytování sociálně-právní ochrany dětí**, poskytování odborného sociálního poradenství, pomoci dětem a rodičům při řešení rodinných, osobních, sociálních a dalších aktuálních krizových, nepříznivých situací.
- ❖ Poskytování poradenství při řízení o úpravě výchovy a výživy nezletilých dětí, zvýšení výživného, úpravy styku, určení a popření otcovství, změně příjmení nezletilého dítěte,

výkonu rozhodnutí.

- ❖ Poskytování poradenství v oblasti výchovy dětí, posilování rodičovských kompetencí, při řešení každodenních problémů spojených s výchovou a výživou všem rodičům, rodičům v obtížné životní situaci, ale také dětem a dalším osobám zodpovědným za výchovu dětí t.j. pěstounům, prarodičům, učitelům a dalším osobám v případě jejich zájmu a potřeby.
- ❖ Zprostředkování pomoci odborných psychologických, zdravotnických a jiných odborných zařízení.
- ❖ Provádění sociální práce s rodinami, jednotlivci nebo skupinami v krizových situacích, poskytování krizové intervence.
- ❖ Vyhodnocování situace ohroženého dítěte a jeho rodiny, tvorba individuálních plánů ochrany dítěte, organizace případových konferencí pro řešení konkrétních situací ohrožených dětí a jejich rodin.
- ❖ Provádění komplexního sociálního šetření v rodinách s nezletilými dětmi včetně rodin z vyloučených lokalit nebo obdobně ohroženého prostředí.
- ❖ Rozhodování a ukládání výchovných opatření dle § 13 zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů (napomenutí, dohled nad dítětem apod.) ve správním řízení a vykonává dohled nad jejich dodržováním.
- ❖ Vykonávání depistážní činnosti zaměřené na vyhledávání ohrožených dětí.

kolizní opatrovnictví

- ❖ Určená konkrétní pracovnice v roli kolizního opatrovníka, zastupuje dítě v opatrovnickém řízení, protože dítě ohrožuje **kolize (konflikt)** zájmů dítěte a rodičů nebo vzájemný konflikt rodičů. Rodič tedy nemůže dítě zastoupit, jestliže by mohlo dojít ke střetu zájmů mezi ním a dítětem nebo mezi dětmi týchž rodičů.
- ❖ Kolizní opatrovník má za úkol hájit zájmy nezletilého dítěte a podávat vyjádření při soudních jednáních v jeho prospěch. Není v pozici, která předpokládá obhajobu zájmů matky nebo otce dítěte. Kolizní opatrovník neurčuje, který z rodičů má ve sporu o děti pravdu nebo na čí straně je vina. **V otázkách péče a výchovy o děti je prioritně na rodičích, aby se v zájmu svých dětí dohodli. Rodičovská odpovědnost** spočívá mimo jiné ve schopnosti rodičů spolu komunikovat, spolupracovat ve věcech týkajících se dětí a v respektování jeden druhého jako rodiče.
- ❖ Kolizní opatrovník (pokud to není v rozporu s nejlepšími zájmy dítěte a má se za to, že dítě dostatečně chápe situaci) poskytuje, objasňuje dítěti příslušné informace, zjišťuje jeho názory.
- ❖ Kolizní opatrovník má stejná procesní práva jako další účastníci řízení, může předkládat návrhy na doplnění dokazování (znalecké posudky, zprávy odborníků, školy, listinné důkazy), má právo se odvolávat. Kolizní opatrovník si zjišťuje informace za účelem **vlastního posouzení** a určení nejlepšího zájmu dítěte, **a to podle svého uvážení**, které následně předkládá soudu jako důkazy a jako svůj návrh na postup a rozhodnutí ve věci. **Informace si neopatřuje prostřednictvím svých autoritativních pravomocí**, ale stejným způsobem, jak tak činí např. advokát, pokud je ustanoven opatrovníkem. V rámci svých kompetencí spolupracuje se soudy. Klíčová pracovnice OSPOD informuje rodiče o ustanovení OSPOD kolizním opatrovníkem a nabídne možnost spolupráce s cílem zajistit co nejlepší zájem dítěte. Zároveň poučí rodiče o právech a povinnostech, které jim vyplývají z rodičovské odpovědnosti. OSPOD preferuje, aby konzultace na OSPOD byla za účasti obou rodičů.
- ❖ Kolizní opatrovník **plně respektuje obecné právo rodiny a dítěte na autonomii a fakt, že primární odpovědnost za výchovu a vývoj dítěte nesou jeho rodiče**. Nepřísluší mu tedy řešit konflikty rodičů, které se zabývají ne až tolik závažnými skutečnostmi v životě dětí, k nimž běžně dochází – nepředání tepláků, spálení dítěte na slunci atd. Neřeší prioritně rodičovské konflikty (např.

nepředávání dítěte ke styku, nepředávání informací apod.). OSPOD rodiči poskytne informaci o nezbytnosti obrátit se na soud, nepodaří-li se mezi rodiči dosáhnout smírného řešení. Stejně tak, jej může informovat o dostupných službách rodinných a manželských poraden, mediátorů apod. Tímto však jeho role v předmětném případě končí. Činí-li v návaznosti na žádost rodičů další kroky, vybočuje ze zákonného rozsahu své věcné působnosti.

- ❖ Kolizní opatrovník se účastní přestupkového řízení vedeného proti mladistvému, trestního řízení proti mladistvému a řízení o činech jinak trestných u dětí mladších 15 let.
- ❖ Po pravomocném ukončení soudního řízení končí funkce kolizního opatrovníka (Spis je vyřazen dle Směrnice MPSV č. j.: 2013/26780-21 ze dne 19. září 2013 o stanovení rozsahu evidence dětí a obsahu spisové dokumentace o dětech vedené orgány sociálně-právní ochrany dětí a o stanovení rozsahu evidence a obsahu spisové dokumentace v oblasti náhradní rodinné péče.). OSPOD může intervenovat pouze v případě, že by na základě vyhodnocení situace dítěte a jeho rodiny dospěl k závěru, že se jedná o ohrožené dítě. Pokud by závěr o ohrožení dítěte nebylo možné dovést, pak je OSPOD (klíčová pracovnice) povinen poskytnout rodičům, pouze poradenskou činnost podle § 11 zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů a rodiče v rámci základního sociálního poradenství nasměrovat na případné vhodné zdroje pomoci.

kuratela pro děti a mládež (kurátor pro děti a mládež – odborný specializovaný pracovník)

Zabývá se výchovnými problémy a trestnou činností dětí do 15 let, mladistvými od 15 do 18 let, u nichž bylo zahájeno trestní stíhání, nebo se dopustili přestupku, dětmi a mladistvými s opakovanými závažnými poruchami chování (např. záškoláctví, útěky z domova, agresivita, alkoholismus, prostituce, drogy).

- ❖ Poskytování sociálně-právní ochrany dětí.
- ❖ Poskytování odborného sociálního poradenství, pomoc dětem a rodičům při řešení rodinných, osobních, výchovných, sociálních a dalších náročných, nepříznivých, krizových sociálních situací.
- ❖ Vyhodnocování situace ohroženého dítěte a jeho rodiny, tvorba individuálních plánů ochrany dítěte, organizace případových konferencí pro řešení konkrétních situací ohrožených dětí a jejich rodin.
- ❖ Provádění komplexního sociálního šetření v rodinách s nezletilými dětmi včetně rodin z vyloučených lokalit nebo obdobně ohroženého prostředí.
- ❖ Vykonávání depistážní činnosti zaměřené na vyhledávání ohrožených dětí.
- ❖ Poradenství v oblasti výchovných problémů s nezletilými dětmi do 15 let a mladistvými nad 15 let do 18 let, projednávání výchovných nedostatků a chování s dítětem a jeho rodiči, doporučení další odborné pomoci rodičům i jejich dětem.
- ❖ Realizace výchovných opatření (napomenutí, dohled nad výchovou nezletilých a mladistvých apod.) v případě, že rodiče řádně neplní svoje rodičovské povinnosti, nezletilí jsou opakovaně projednáváni pro přestupek nebo výchovné problémy a odborná pomoc nebyla účinná, provádí opatření směřující k odstranění, zmírnění nebo zamezení prohlubování anebo opakování poruch psychického, fyzického a sociálního vývoje dítěte.
- ❖ Analyzování situace v oblasti sociálně-patologických jevů u dětí a mládeže, navrhování preventivních opatření.
- ❖ Spolupráce se školskými a dalšími institucemi – školami, soudy, Policií ČR, Probační a mediační službou atd. při řešení např. záškoláctví, šikany, přestupků apod., prioritně na žádost škol a školských zařízení se účastní výchovných komisí.

náhradní rodinná péče

Náhradní rodinná péče je formou péče v případech, kdy se rodiče z nejrůznějších důvodů nejsou schopni nebo ochotni starat o své děti a zajistit jim tak vše potřebné pro jejich vývoj.

- ❖ Pomoc dětem, o které se rodiče nemohou nebo nechtějí starat, aby se jim v novém domově/rodině dařilo nejlépe, jak jen to jde, pomoc rodinám, kam děti přijdou, aby vše bez problémů zvládly. Poskytování sociálně-právní ochrany dětí.
- ❖ Poskytování poradenství pro osoby, které uvažují o osvojení dítěte, o pěstounské péči, o pěstounské péči na přechodnou dobu, o péči jiné fyzické osoby.
- ❖ Provádění sociálního šetření ke zjištění poměrů osob vhodných stát se pěstouny, pěstouny na přechodnou dobu, osvojiteli, zjišťování osobní a rodinné anamnézy budoucích osvojitelů.
- ❖ Vyhledávání dětí „vhodných“ pro osvojení a pěstounskou péči, účast na soudních řízeních o osvojení a pěstounské péči.
- ❖ Vyhodnocování situace ohroženého dítěte a jeho rodiny, tvorba individuálních plánů ochrany dítěte, pořádání případové konference pro řešení konkrétních situací ohrožených dětí a jejich rodin.
- ❖ Sledování vývoje dětí, které byly svěřeny do výchovy jiné osobě odpovědné za výchovu dítěte a vývoj dětí v předpěstounské péči, dodržování pravidelného režimu návštěv rodiny, ve které dítě žije, popřípadě jiného prostředí, kde se dítě zdržuje.
- ❖ Přijímání žádostí žadatelů o náhradní rodinnou péči, kompletace spisu a jeho postoupení krajskému úřadu, který je oprávněn ke zprostředkování náhradní rodinné péče.
- ❖ Zajištění sociálně-právního poradenství a sociální práce s rodinami, jednotlivci a skupinami, poskytování odborné pomoci s řešením jejich problémů v osobním či sociálním vývoji.
- ❖ Spolupráce s osobami, které se staly pěstouny na přechodnou dobu, dlouhodobými pěstouny nebo osvojiteli a zároveň s organizacemi, které uzavírají dohody o výkonu pěstounské péče s pěstouny (případná možnost uzavření dohody s MěÚ Dobruška).

Každá pracovnice OSPOD se podílí na zajištění agendy syndromu CAN (týrané, zneužívané a zanedbávané děti) ve svých přidělených obvodech (agendách):

- zjišťuje a eviduje případy ohroženého nebo narušeného vývoje nebo výchovy u těchto dětí a činí opatření směřující k ochraně dětí před tělesným nebo duševním násilím a zanedbáváním (syndrom CAN)
- prošetřuje každé oznámení
- provádí návštěvy v rodinách
- podává Policii ČR podněty na prošetření jednání osob, u kterých je podezření z naplnění podstaty trestného činu
- realizuje poradenskou činnost
- v trestním řízení uplatňuje náhradu škody v případech, kdy je OSPOD ustanoven opatrovníkem dle § 45 trestního řádu

OSPOD podává návrhy k soudu např. na:

- ❖ zbavení nebo omezení rodičovské odpovědnosti (na zbavení nebo omezení rodičovských práv, pokud je to v zájmu nezletilého dítěte)
- ❖ nařízení ústavní nebo ochranné výchovy, její prodloužení nebo zrušení
- ❖ nařízení výchovného opatření dle § 13 zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů (napomenutí, omezení, dohled) nebo jeho zrušení
- ❖ na určení nebo popření otcovství

- ❖ svěření dítěte do pěstounské péče na přechodnou dobu
- ❖ předběžné opatření, je-li ohroženo zajištění uspokojování základních potřeb dítěte, jeho zdraví nebo život dle § 452 zákona č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních

Pracovníci OSPOD jsou oprávněni navštěvovat rodinu a dítě v místě bydliště, ve škole, školském zařízení, v zařízení poskytovatele zdravotních služeb, v zaměstnání nebo jiném prostředí, kde se dítě zdržuje, k pořizování obrazových a zvukových záznamů tohoto prostředí, vedou evidence a spisové dokumentace dětí a rodin, provádí pravidelné vyhodnocování situace dítěte a jeho rodiny, zpracování IPOD, věnují se preventivní činnosti atd.

INFORMACE K ZÁKLADNÍ SKUPINĚ SPOD – DĚTI

Sociálně-právní ochrana je poskytována všem dětem do 18 let věku, které žijí ve správním obvodu ORP Dobruška bez rozdílů a jakékoliv diskriminace.

S ohledem na fakt, že hlavní cílovou skupinou OSPOD jsou děti, přizpůsobují pracovníci OSPOD způsob a formu komunikace jejich věkové a rozumové zralosti. Citlivě a s maximálním ohledem je přístupováno k vyjádření dětí, k jejich pocitům a přáním s důrazem na to, aby nedošlo k negativnímu zásahu do jejich citového a psychického vývoje. Pracovníci OSPOD děti informují o všech závažných záležitostech a naléhavých věcech, které se k nim vztahují a vyžadují pomoc a radu. **Pracovníci OSPOD jsou připraveni poskytnout dětem pomoc a radu,** když mají např. **problémy samy se sebou** (útěk z domova – strach z návratu domů, strach co bude v životě dál, užívání alkoholu, drog apod.), **problémy doma** (násilí v rodině, rodiče bijí dítě, rodiče pijí alkohol, rodiče nepřijdou domů, užívají drogy, nedostatek jídla, nedostatek oblečení, vyhrocená rozvodová atmosféra v rodině apod.), **problémy s vrstevníky, ve škole** (projevy šikany a není zastání u učitelů, ubližování, nedostatek klidu pro přípravu do školy z důvodu mnoha povinností či vysoce negativně laděné atmosféře v domácím prostředí apod.) a jiné.

Děti jsou upozorněny na povinnosti a jejich práva včetně práva na podání stížnosti (např. v případě rozhodnutí o jejich ústavní výchově nebo umístění do zařízení vyžadující okamžitou pomoc). Jsou upozorněny na to, **že se mohou vyjadřovat ke všemu, co se jich bezprostředně dotýká a že mají právo na poskytnutí pomoci k ochraně svého života a dalších svých práv, a to i bez vědomí rodičů.**

Vybrané důležité informace pro děti jsou umístěny na webových stránkách MěÚ Dobruška, na informačních nástěnkách a letáku – Informace pro děti a mládež.